

Valsts kanceleja

NEVALSTISKO ORGANIZĀCIJU UN MINISTRU KABINETA
SADARBĪBAS MEMORANDA ĪSTENOŠANAS PADOME

Brīvības bulvāris 36, Rīga, LV-1520, tālr. 67082949, e-pasts nvo@mk.gov.lv, www.mk.gov.lv

**Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda
īstenošanas padomes sēdes protokols**

Protokols Nr. 3 (Nr. 5.3.2./3)

2025. gada 2. aprīlī

Ministru kabineta Zaļā zālē, Brīvības bulvārī 36, Rīgā/ attālināti Webex platformā

Sēdi vada:

Georgs Rubenis – nodibinājuma "Fonds "PLECS"" direktors, Memoranda padomes vadītāja vietnieks

Sēdē piedalās padomes locekļi un to pārstāvji:

1. Raivis Kronbergs – Valsts kancelejas direktors, Memoranda padomes vadītājs
2. Kristīne Pommere (aizvieto Mihailu Papsujēviču) – Tieslietu ministrijas valsts sekretāra vietniece
3. Ingu Alliks – Labklājības ministrijas valsts sekretārs
4. Ilmārs Šņucins (aizvieto Baibu Bāni) – Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietnieks
5. Edvīns Balševics – Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas valsts sekretārs
6. Dace Vilsons – Kultūras ministrijas valsts sekretāra vietniece
7. Dimitrijs Trofimovs – Iekšlietu ministrijas valsts sekretārs
8. Ilze Skrodele – Ministru prezidentes padomniece valsts pārvaldes jautājumos
9. Kristīne Zonberga – biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" direktore
10. Jānis Rozītis – nodibinājuma "Pasaules Dabas fonds" direktors
11. Uldis Dūmiņš – biedrības "Zemgales NVO centrs" valdes priekšsēdētājs
12. Agita Pleiko – biedrības "Vidusdaugavas NVO centrs" valdes priekšsēdētāja
13. Inga Birzgale – biedrības "Latvijas Jaunatnes padome" prezidente
14. Zane Puriņa (aizvieto Āri Ādleru) – biedrības "Alianse Pārnozariskai Ilgtspējīgai attīstībai" pārstāve
15. Kaspars Zemītis (aizvieto Kirilu Solovjovu) - biedrība "Ar pasaules pieredzi Latvijā"

Citi sēdes dalībnieki:

Evika Siliņa – Ministru prezidente

Zane Legzdina-Joja – Valsts kanceleja

Anna Ūdre - Ministru prezidentes birojs

Edgars Pukinsks - Ministru prezidentes birojs

Rihards Blese – biedrība "Latvijas Darba devēju konfederācija"

Agita Hauka – biedrība "Latvijas Zemnieku federācija"

Guntis Gūtmanis – biedrība "Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padome"

Āris Ādlers - biedrība "Alianse Pārnozāriskai Ilgtspējīgai attīstībai"
 Agnija Jansone – biedrība "Meierovica biedrība par progresīvām pārmaiņām"
 Agris Auce – biedrība "Latvijas Profesionālo apdrošināšanas brokeru asociācija"
 Solvita Kalniņa-Caune – nodibinājums "Tālākizglītības mācību centrs pilsoniskai sabiedrībai"
 Ēriks Mikelšteins – biedrība "Alianse vīriešu veselībai"
 Agris Pīrāgs - biedrība "Alianse vīriešu veselībai"
 Anda Kursiša – biedrība "Latvijas Arhitektu savienība"
 Ainārs Danga - biedrība "Latvijas Invalīdu biedrība"
 Liāna Rumpe - biedrība "Jaunatnes organizācija "Youth Empowerment""
 Simona Ozoliņa-Ugore- biedrība "Latvijas Kultūras akadēmijas absolventu asociācija"
 Dāniels Liecis - biedrība "Klubs "Māja"-jaunatne vienotai Eiropai"
 Inese Lācare - biedrība "Milzkalna aplī"
 Irbe Lācare - biedrība "Milzkalna aplī"
 Oļeksii Zarychanskyi - biedrība "Eiropa: būt kopā"
 Irina Baklanova - biedrība "ManaTava Darītava"
 Mudīte Paegle - biedrība "Hroniski slimo bērnu draugu biedrības "Sūrābele""
 Staņislavs Šķesters - biedrība "Latvijas Melioratoru biedrība"
 Andris Tauriņš -biedrība "Aizputes Renesanses biedrība"
 Aivars Krūzmētra - biedrība "Invalīdu apvienības "Aizvējš""
 Dace Ķikute - biedrība "Latvijas Farmaceitu biedrība"
 Aira Priedīte - biedrība "Eiropas Latviešu apvienība”
 Aivars Zeltiņš - biedrība "Latvijas Republikas ārpakalpojuma grāmatvežu asociācija"
 Anda Grīnfelde -Latvijas brīvo arodbiedrību savienība
 Ilze Trušinska - Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija
 Indra Lūse - biedrība "Latvijas Juristu apvienība"
 Inese Kalvāne - Sabiedrības integrācijas fonds
 Katrīna Leitāne - biedrība "Latvijas Jaunatnes padome"
 Signe Rotberga - biedrība "Rīgas Zonta klubs"
 Zigmunds Kārklevāls – Latvijas Iekšlietu darbinieku arodbiedrība
 Dace Dobrāja – biedrība "Latvijas Neredzīgo biedrība"

Protokolē:

Linda Jākobsone-Gavala – biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse" eksperte stratēģiskās komunikācijas un politikas veidošanas jautājumos

Sēdi sāk plkst. 12.32

Sēdes darba kārtība:

	Jautājums	Ziņo/Uzaicinātie
1.	Par 02.04.2025. sēdes darba kārtības apstiprināšanu	Georgs Rubenis Nodibinājuma "Fonds "PLECS"" direktors, Memoranda padomes vadītāja vietnieks
2.	Jaunu biedrību un nodibinājumu pievienošanās Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memorandam	Georgs Rubenis Nodibinājuma "Fonds "PLECS"" direktors, Memoranda padomes vadītāja vietnieks Evika Siliņa Ministru prezidente Biedrības un nodibinājumi

3.	Saruna par aktualitātēm nevalstiskajā sektorā un pilsoniskā un sociālā dialoga attīstībā	Evika Siliņa Ministru prezidente Memoranda padomes locekļi Biedrības un nodibinājumi
5.	Dažādi: nākamās sēdes norises laiks un darba kārtība	Georgs Rubenis Nodibinājuma "Fonds "PLECS"" direktors, Memoranda padomes vadītāja vietnieks

1. jautājums

02.04.2025. sēdes darba kārtības apstiprināšana

Ziņo: G. Rubenis

Lēmums:

- 1) Apstiprināt 02.04.2025. sēdes darba kārtību.
- 2) Pieņemt zināšanai, ka Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memoranda īstenošanas padome rakstiskajā lēmumu pieņemšanas procedūrā, kas noslēdzās 2025. gada 27. martā, Sabiedriskā labuma komisijas locekļa atlases konkursa vērtēšanas komisijā deleģēja biedrības "Vidusdaugavas NVO centrs" valdes priekšsēdētāju Agitu Pleiko.

2. jautājums

Jaunu biedrību un nodibinājumu pievienošanās
Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memorandam

Ziņo: G. Rubenis, R. Kronbergs

Lēmums:

Pieņemt zināšanai G. Rubeņa un R. Kronberga sniegto informāciju, ka Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbības memorandam, to parakstot ar elektronisko parakstu, pievieno-
jas šādas biedrības un nodibinājumi:

Biedrība "Dienvidkurzemes Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība"

Biedrība "Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs"

Biedrība "Latgales Tūrisma Asociācija"

Biedrība "Atbalsta un profilakses centrs Tavai Brīvībai"

Biedrība "Kurzemes labklājības un mentālās pilnveides aģentūra"

Biedrība "Jauniešu organizācija Nītaureņi"

Biedrība "New East"

Biedrība "Dobeles Vācu kultūras biedrība"

Biedrība "Latvijas brīvprātīgo ugunsdzēsēju savienība"

Biedrība "Lielaucē attīstībai"

Biedrība "Kuldīgas Senioru skola"

Biedrība "AFIA Baltic"

Biedrība "EKONOMISKĀ SADARBĪBA UN INVESTĪCIJAS LATVIJAI"

Biedrība "Meierovica biedrība par progresīvām pārmaiņām"

Biedrība "Rīgas Zonta klubs"

Biedrība "Attīstības aģentūra "We & You""

Biedrība "Lauksaimnieku apvienība"

Biedrība "LATGALIEŠU KULTŪRAS BIEDRĪBA"

Nodibinājums "Demokrātijas fonds"
Biedrība "Preiļu - Līvānu novadu partnerība "Kūpā""
Biedrība "Saldus rajona attīstības biedrība"
Biedrība "Alūksnes lauku partnerība"
Biedrība "Datoriķi"
Biedrība "Sievietēm 50+"
Biedrība "Tavi draugi"
Nodibinājums "Tālākizglītības mācību centrs pilsoniskai sabiedrībai"
Biedrība "Youth Initiative Center "Involvement for Change""

G. Rubenis un R. Kronbergs aicina parakstīt Nevalstisko organizāciju un Ministru kabineta sadarbība memorandu šādu biedrību un nodibinājumu pārstāvjus:

Biedrība "Latvijas Invalīdu biedrība"
Biedrība "Jaunatnes organizācija "Youth Empowerment""
Biedrība "Latvijas Kultūras akadēmijas absolventu asociācija"
Biedrība "Klubs "Māja" - jaunatne vienotai Eiropai"
Biedrība "Milzkalna aplī"
Biedrība "Eiropa: būt kopā"
Biedrība "ManaTava Darītava"
Biedrība "I. Kozakēvičas Latvijas Nacionālo Kultūras Biedrību asociācija"
Biedrība "Hroniski slimo bērnu draugu biedrība "SŪRĀBELE""
Biedrība "Latvijas Melioratoru biedrība"
Biedrība "Aizputes Renesanses biedrība"
Biedrība "Rīgas pilsētas Zemgales priekšpilsētas invalīdu apvienība "AIZVĒJŠ""
Biedrība "Latvijas Farmaceitu biedrība"

Ministru prezidente Evika Siliņa paraksta memorandu valdības vārdā.

3. jautājums

Saruna par aktualitātēm nevalstiskajā sektorā un pilsoniskā un sociālā dialoga attīstībā

Ziņo: G. Rubenis

*Izsakās: E. Siliņa, K. Zonberga, J. Rozītis, A. Pleiko, U. Dūmiņš,
A. Auce, Z. Puriņa, K. Zemītis, I. Birzgale*

G. Rubenis informē, ka 2025. gada janvārī publiskās pārvaldes un nevalstisko organizāciju pārstāvji tikās divās domnīcās, lai diskutētu, kā pilsonisko dialogu padarīt labāku, kā radīt uzticēšanos un kopīgu redzējumu, kā tas var palīdzēt ātrāk vienoties par tādiem jautājumiem kā investīcijas drošībā vai attīstības plāni. Būtiskākais domnīcu secinājums ir nepieciešamība pēc skaidriem noteikumiem jeb regulējuma pilsoniskajam dialogam, kas vienkāršotu sadarbību starp publisko pārvaldi un nevalstiskajām organizācijām.

Atskatoties uz notikušajām domnīcām, identificējamās šādas aktualitātes un izaicinājumi:

- *Ad-hoc* gadījumi, piemēram, birokrātijas mazināšana, rāda, ka, ja nav vienprātības un strukturēta dialoga, rodas plaisas starp atšķirīgām interesēm.
- Finansējuma un investīciju kontekstā, ja trūkst visaptveroša redzējuma, atsevišķas aktivitātes (tai skaitā Eiropas Savienības un Eiropas Ekonomiskās zonas investīcijas) var aizsteigties priekšā kopējam attīstības plānam, radot disbalansu.
- Drošības jomā arvien būtiskāka kļūst skaidra komunikācija par to, kādēļ ir svarīgi ieguldīt ne tikai militārajā, bet arī civilajā aizsardzībā, reģionālajā noturībā un sabiedrības gatavībā dažādām krīzēm.

No šiem izaicinājumiem izriet nevalstiskā sektora gaidas no valdības:

- Atbalsts konkrētam un atbalstošam tiesiskajam regulējumam pilsoniskajam dialogam, kas rudenī taps Memoranda padomes darba grupā.
- Skaidra izpratne par iesaistes mehānismiem politikas plānošanas procesos, lai sabiedrība un organizācijas zinātu, kur un kā var piedalīties.
- Precīza un saprotama komunikācija par drošības investīcijām, lai sabiedrība justos iesaistīta un informēta, nevis tikai novērotāja lomā.

Nākamās nedēļas laikā Memoranda padomes locekļiem tiks izsūtīta informācija par rezultātiem, kas tika sasniegti minētajās domnīcās.

E. Siliņa pateicas par iepriekšējo sadarbību un uzsver, ka ir redzams, ka pēc 20 gadiem kopīgā sadarbībā ir nobriedusi situācija, kad ir vēlme redzēt tiesisko ietvaru pilsoniskās sabiedrības iesaistei. E. Siliņa norāda, ka ir gandarīta, ka nevalstiskās organizācijas līdzdarbojas birokrātijas mazināšanas darba grupā, tāpat būtiski ir sadarbīties iedzīvotāju noturības spēju veicināšanā.

E. Siliņa aicina precizēt, kādas tieši ir papildu vajadzības pilsoniskā dialoga pilnveidei. Tāpat E. Siliņa norāda, ka, iespējams, ir nepieciešama plašāka nevalstiskā sektora iesaiste tieši projektu apspriešanas posmā.

K. Zonberga norāda, ka domnīcu laikā ir apspriests tas, ka publiskai pārvaldei ir skaidrs, kad tiek diskusijās iesaistīti sociālie partneri, taču attiecībā uz savlaicīga dialoga nodrošināšanu ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām šādas skaidrības nav. Domnīcās tika pievērsta uzmanība, ka būtiskākie gadījumi, kad šāds dialogs iztrūkst, ir reformu jautājumi, tāpat diskusijā par ekonomikas attīstību iztrūkst saruna par sabiedriskā labuma aspektu. Nozīmīga ir arī iesaiste krīzes risinājumu veidošanā, kurā jānodrošina pilnvērtīga pilsoniskās sabiedrības iesaiste. Tāpat ir jautājums ir par iesaisti diskusijā par publisko finansējumu. Šajos trīs jautājumos - krīzes pārvaldība, publiskais finansējums un reformas - noteikti ir vieta iesaistes uzlabojumiem, diskusijā par šiem jautājumiem vienmēr būtu jābūt klāt esošām pilsoniskās sabiedrības organizācijām. Tāpat būtiski ir nodrošināt iesaisti jautājumos, kas skar nevaldības sektoru kopumā, piemēram, nodokļu politika, kas skar visas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, jeb tā sauktie horizontālie jautājumi, kurus skata arī Memoranda padome.

E. Siliņa norāda, ka būtiski ir vienoties par pārstāvjiem, kurus aicina iesaistīties un šajā jautājumā ir nepieciešams konsensus. Īpaši būtiski tas ir krīzes situācijās. Šis process ir jāinstitucionalizē.

J. Rozītis uzsver, ka, domājot var ekonomisko izaugsmi, būtiski ir nepazaudēt kopējā labuma klāstu. Šobrīd, diskutējot par birokrātiskā sloga mazināšanu, ir jāsaprot, ka administratīvā pārvaldība nav pašmērķis, bet rīcība, kādā veidā uzturam un atbalstām kopējo valsts vīzijas attīstību un labumus un vērtības, ko Latvijā vēlamies. Tāpēc, diskutējot par administratīvo slogu, nedrīkstētu pazaudēt vides kvalitātes vai sociālos jautājumus kopumā vai mazināt sabiedrības līdzdalības procesus. Būtiski īstermiņa risinājumu vārdā nepazaudēt to, ko iespējams būs ļoti nopietni jārisina ilgtermiņā.

E. Siliņa uzsver, ka šobrīd ministrijas virza vairākas iniciatīvas par administratīvā sloga mazināšanu. Tās tiek nedotas sabiedriskai apspriešanai tieši tāpēc, lai tās tiktu apspriestas, pilnveidotas un lai tās nonāktu valdībā ar mērķi mazināt slogu, bet nevis mainīt politikas. Ir jāspēj atrast konsensus, kas ļauj valstij kopumā attīstīties. Nepieciešams atslogot birokrātiju, ne tikai lai nodrošinātu papildu resursus, bet lai kopumā veicinātu valsts attīstību. Vienošanās par tiesiskā regulējuma izmaiņām būtu zināms signāls arī pašvaldībām nevalstisko organizāciju darbības plašākā atzīšanā..

A. Pleiko uzsver, ka nav skaidrs, kāpēc demogrāfiskās situācijas risināšanā no sarunas ir izslēgti seniori un aicina Demogrāfisko lietu padomē piesaistīt senioru biedrību pārstāvi. Seniori, arī tā sauktās sudraba ekonomikas attīstības kontekstā, var piedalīties darba tirgū un veidot uzņēmumus, piemēram, organizēt bērnu pieskatīšanas pakalpojumu. Tāpat norāda, ka pozitīvi vērtējams, ka jau šī gada rudenī plānotas Memoranda padomes izbraukuma sēdes, taču agrāk izbraukuma formātā tika rīkotas arī Ministru kabineta sēdes. Šobrīd pašvaldības var nodrošināt

daudzus no šādām sēdēm nepieciešamiem pakalpojumiem. A. Pleiko aicina apspriedes par Nacionālo attīstības plānu vairāk organizēt arī reģionos, tajos piedaloties lēmumu pieņēmējiem.

E. Siliņa atgādina, ka nu jau otro gadu visi ministri vismaz reizi mēnesī aicināti doties uz Latvijas pašvaldībām. Attiecībā uz valdības izbraukuma sēdēm iepriekš bijis daudz pārmetumu par finanšu resursu izmantošanu šādām vajadzībām. Paužka varbūt šajā jomā pilsoniskās sabiedrības organizācijas var izrādīt šādu interesi. Attiecībā uz senioru iesaisti demogrāfijas jautājumu risināšanā, norāda, ka šis aspekts ir apspriests Demogrāfijas lietu padomē. Dzimstībai samazinoties, ir jādoma par pieejamiem pakalpojumiem, tāpat atgādina, ka ģimene ir galvenā vērtība.

U. Dūmiņš aicināja turpināt atbalstīt finansējuma piešķiršanu līdzdalības budžetiem pašvaldībās. Tiem ir būtiska nozīme iedzīvotāju līdzdalības veicināšanā. Tāpat U. Dūmiņš pauž bažas, ka daudzas iniciatīvas iedzīvotāju iesaistes veicināšanai pašvaldību darbā, kas panāktas vairāku gadu darba gaitā, ir apdraudētas birokrātijas mazināšanas nolūkos.

E. Siliņa uzsver, ka valdības sarunās ar pašvaldībām panākta vienošanās, ka pašvaldības turpina pakāpeniski palielināt līdzdalības budžetu apjomu, taču 2025.gadā valdība nevēlējas, tomēr piekrita pašvaldību rosinājumam līdzdalības budžetu īstenot mazākā apjomā nekā noteikts normatīvajos aktos. Attiecībā uz iedzīvotāju padomēm, E. Siliņa norāda, ka nekur valdības līmenī nav izskanējusi ideja par iedzīvotāju padomju likvidēšanu, uzver iedzīvotāju iesaistes nozīmību civilajā aizsardzībā.

E. Siliņa pauž, ka vienmēr aicina ministrus iesaistīties dialogā ar pilsonisko sabiedrību. Tieši civilās aizsardzības jomā viņa gaida atgriezenisko saiti no organizācijām par iesaisti arī pašvaldību līmenī. Ļoti svarīgi, lai iedzīvotāji ir aktīvi un uzdod pašvaldībām jautājumus. Šis ir jautājums, kurā ir būtiska pašvaldību loma. Tomēr pašvaldībās ir ļoti atšķirīga situācija, vērojama gaidīšana uz valdības lēmumiem, tomēr arī pašām pašvaldībām ir jāuzņemas atbildība.

A. Auce vērs uzmanību un negatīvu pieredzi sadarbībā ar Finanšu ministriju. Ministrijām ir būtisks laiks likumdošanas sagatavošanai, taču organizācijām ir dots daudz īsāks laiks iesaistei. Izvērtējot Memoranda padomes darbu, norāda, ka ir jābūt mehānismam, kad tiek izskatīti šādi gadījumi.

K. Zonberga norāda, ka arī iepriekš Memoranda padomes sēdēs izskanējušas sūdzības par šādiem gadījumiem. Šobrīd izsludināta pieteikšanās darbam Memoranda padomes darba grupās. Tajā skaitā Satura plānošanas darba grupai, kura izskatīs arī šādus gadījumus, attiecīgi A. Auces aktualizēto situāciju varētu skatīt šajā grupā.

Z. Puriņa atgādina par Eiropas Savienības fondu atbalstu pilsoniskās līdzdalības veicinošiem pasākumiem un aicina pilsoniskās sabiedrības organizācijas piedāvāt iespējas skolēniem šajā programmā.

K. Zemītis vērs uzmanību uz augsti kvalificētu profesionāļu, talantu piesaisti Latvijai. Nepieciešams pievērst uzmanību gan Latvijas studentiem, kas absolvē augstskolas ārvalstīs, gan starptautisko studentu Latvijā integrācijai.

I. Birzgale akcentē līdzdalības pieejamības nozīmi dažādās mērķgrupās, kā arī starppaaudžu dialogam un tam, kā lēmumi ietekmē dažādas paaudzes, piemēram, veikt ietekmes mērījumus. Viens no piemēriem Eiropas Savienībā un citās valstīs ir Jaunatnes tests, par kura ieviešanu šobrīd tiek domāts arī Latvijā.

Lēmums:

Pieņemt zināšanai visu pušu sniegto informāciju.

Memoranda padomes vadītāja vietnieka G. Rubeņa sagatavotā prezentācija pieejama Ministru kabineta tīmekļvietnē - <https://www.mk.gov.lv/lv/media/22571/download?attachment>.

4. jautājums

Dažādi

Ziņo: G. Rubenis

Lēmums:

Pieņemt zināšanai, ka nākamā Memoranda padomes sēde notiks 2025. gada 30. aprīlī. Savukārt jūnijā plānots, ka notiks Memoranda sēde paplašinātā formātā.

Sēdi slēdz: plkst. 13.53

Sēdes ieraksts pieejams Ministru kabineta Youtube kontā: <https://www.youtube.com/watch?v=YA17MAAj2kc>.

Sēdi vadīja:

Nodibinājuma "Fonds "PLECS"" direktors,
Memoranda padomes vadītāja vietnieks (paraksts*) G. Rubenis

Sēdi protokolēja:

biedrības "Latvijas Pilsoniskā alianse"
eksperte stratēģiskās komunikācijas un politikas veidošanas jautājumos (paraksts*) L. Jākobsone-Gavala

* Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu